2003 ЙИЛ – ОБОД МАҲАЛЛА ЙИЛИ

№2 (332)

2003 йил 15 январь

Чоршанба

ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

O'ZBEKISTON OQSOQOLLAR KENGASHI "MAHALLA"

Mahalla

Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, "МАҲАЛЛА" жамғармасининг нашри

Сотувда эркин нархда

Эркин ВОҲИДОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ шоири

БИР НИҲОЛ

Юртдошим, боғингга ниҳол қада,
Бу ниҳол номини Яхшилик ата.

Ниҳолнинг ёнига бир гул экиб қўй,
У гулнинг исмини Гўзаллик деб қўй.

Гулу ниҳолингга бахш этиб ҳаёт,
Сув бер ва бу сувга Меҳр деб қўй от.

Сендан фарзандингга боғ қолсин, эй дўст,
Боғинг Ватан деган ном олсин, эй дўст.

Кеча мамлакатимизда Ватан ҳимоячилари куни ва Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари ташкил топганининг ўн йиллиги кенг нишонланди

«...ҳарбий хизматни ўзининг касби, Ватан ва халқ олдидаги муқаддас бурчи деб биладиган, бутун ҳаётини Куролли Кучларимиз сафида хизмат қилишга бағишлаган ўғлонларимизнинг оғир хизматини қадрлаш, уларнинг туну кун, тиним билмасдан ўз ҳарбий маҳоратини ошириш йўлида қилаётган машаққатли меҳнатини эъзозлаш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир...»

Ислом КАРИМОВ

Юртимизнинг Янгийўл ва Чиноз туманлари ҳудудлари ҳам қўшни мамлакатлар билан чегарадош. Ватан ҳимоячилари сафида ҳар доим ҳушёрликни биринчи ўринга қўядиган чегарачиларимизнинг бугунги маҳоратлари юрт, халқ тинчлиги гарови. Буни чегара постида хизмат қилаётган ватандошимиз яхши билади.

Суратда: Чегара пости бошлиғи катта лейтенант Равшан Қаюмов ва Умид маҳалласи оқсоқоли Мирза Яхшибоев.

Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

ОЛИЙ МАЖЛИСНИНГ КИЧИК КОМИССИЯСИДА

Жамоат жамғармалари давр тақозоси

Демократик институтлар, ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат жамғармалари масаласи ҳозир давлат ва жамият қурилишида марказий ўринни эгаллаб келмоқда.

Шундай экан, Ўзбекистонга хос, жаҳон андозаларига мос жамоат жамғармалари тўғрисида мукаммал қонунни яратиш долзарб вазифалардан ҳисобланади. Олий Мажлиснинг Фуқаролик жамияти тизимларини такомиллаштириш, оммавий ахборот воситалари, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш масалалари бўйича кичик комиссиясининг навбатдаги мажлиси асосан ана шу «Жамоат жамғармалари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси муҳокамасига бағишланди. Мажлисни Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидов кириш сўзи билан очди. Парламентнинг Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси Ў.Ҳошимов оммавий ахборот воситалари фаолиятини такомиллаштириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар ва истиқболдаги вазифалар ҳақида маъруза қилди.

Мажлисда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси юридик бўлимининг мудири Б.Қўчқоров, Олий Мажлис депутатлари Й.Жўраев, Х.Дўстмуҳамедов, И.Латипов, жамоат жамғармалари раислари Ш.Хўжаев, И.Юсупова, Э.Боқибоев, А.Гадойбоев, З.Мунавваров, хорижий мамлакат жамоат ташкилотлари вакиллари ва бошқа нотиқлар таъкидладиларки, «Жамоат жамғармалари тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилиниши Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясидаги маърузасида кўрсатиб берилган мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан келиб чиққан ҳамда жамоатчилик жамғармалари ҳуқуқий мақомини мустаҳкамлашга, фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш, бу тузилмалар ҳуқуқ ва имкониятларини кафолатлашдаги ўрнини оширишга хизмат қилади. Шунингдек, бу қонун жамоатчилик жамғармаларига молиявий-иқтисодий жиҳатдан ўзини мустаҳкамлаш, тегишли соҳаларда давлат тузилмаларига кучли муқобилга айланиш имконини беради. Қонун жамғармаларни тузиш ва рўйхатга олиш тартиби, уларнинг фаолияти, васийлик кенгаши ва бошқарув органлари ҳуқуқий мақомини белгилайди.

Жамоат жамғармалари вакиллари лойиҳа бўйича ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдириб, жамғармалар фаолиятини янада эркинлаштиришга эришилган ютуқлар билан бир қаторда қатор жараёнларда кутилган имкониятлар берилмаётганлигига эътиборни қаратдилар.

Шу билан бирга, мажлисда кичик комиссиясининг асосий фаолияти «Кучли давлатдан кучли жамият сари» ижтимоий-сиёсий ғоясини амалга оширишнинг ҳуқуқий асосларини яратиш билан боғлиқ бўлган қатор муҳим масалалар ҳам кўрилди. Кичик комиссиянинг бошқа тадбирлари қаторида 2003 йилнинг «Обод маҳалла йили» деб эълон қилиниши билан ижтимоий-сиёсий ҳаётни янада демократлаштириш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоялаш ҳамда фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш концепциясини такомиллаштириш масаласи ҳам муҳокама этилди.

Ўз мухбиримиз

ВИЛОЯТ ҲОКИМИ МАҲАЛЛАГА КЕЛДИ ВА КЎП ЙИЛЛИК МУАММО ЕЧИЛДИ

Хонтепа маҳалласи Қарши шаҳрида кейинги йилларда барпо этилган Механизаторлар қўрғонида ташкил топди. Ўша пайтда бу ерда 14 та кўча, 200 оила, 4,5 минг аҳоли бор эди. Кўрган одамнинг ҳаваси келарди, маҳаллага ўшанда. Негаки, кўча ва хонадонлар саранжом-саришта, мактаб, болалар муассасалари, маиший хизмат корхоналари гавжумлаштирилганди.

Орадан 20 йил ўтди. Маҳалла ҳам энига, ҳам бўйига ўсди. Аҳоли сони 2,5 баравар кўпайди. Кўчалар сони 21 тага, хонадонлар 641 тага, оилалар бўлса 758 тага етди. Аммо ўрта босимлик газ тақсимлаш нуқталари ўша-ўша 10 талигича қолди. Бунинг устига шаҳардан келадиган газ босими 3-4 марта камайди. Айниқса аҳоли зич жойлашган Хонтепа, Садоқат, Ал-Фарғоний кўчалари хонадонларида уйларни иситиш уёқда турсин, чой ҳам қайнамай қолди. Кейинги кунларда бўлган қаттиқ совуқлар натижасида иситиш тармоқлари музлаб ёрилиб кетди.

Маҳалла фуқароларининг бундай аянчли аҳвол ҳақида мурожаат қилиб бормаган ташкилотлари, арз қилмаган раҳбарлари қолмади. Афсуски, барча шикоят хатлари жавобсиз, оқибатсиз қолди. Устига-устак илгари посёлкага газ келтириш ниятида ўтказилган 250 миллиметр диаметрли 60 метр қувур маҳалладан сўроқсиз кесиб олиб кетилиб, бошқа жойга ўрнатилди. 5 ноябрдан 29 декабргача маҳаллада газ умуман бўлмади. Аҳоли турли электр асбобларидан фойдаланишга мажбур бўлди. Натижада электр тармоқлари ҳам ишдан чиқди.

Яқиндагина ишга киришган вилоят ҳокими Н.Зайниев мутасадди раҳбарлар билан бирга маҳаллага келиб ҳақиқий аҳвол билан танишди. Бир кунда Шаҳрисабз туманидан 240 метр қувур келтирилиб, газ уланди. Эскириб қолган электр узатгичлар таъмирланди. Маҳалла аҳолиси газ, электр қуввати билан тўла таъминланди.

Янги ҳоким маҳаллалар сари дадил қадам ташлади. Бу 2003 йил чинакам «Обод маҳалла йили» бўлишидан далолат.

Қ.ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Mahalla» мухбири,
Қашқадарё вилояти.

«Обод маҳалла йили» янгиликлари

Маҳалла, соғлом ижтимоий муҳит маскани. Жамоатчилик фикри маҳалла аҳлининг ўзаро муносабатларини адолат ва маънавий мезонлар асосида тартибга солиб туради. Токи маҳаллада ҳамжиҳатлик барқарор бўлса тинчлик-осойишталик, фаровонлик ҳам бўлади.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

Яқинда Ўзбекистон ХДП Тошкент вилоят кенгаши «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент вилоят бўлими билан «Ҳамкорликдаги фаолият тўғрисида»ги Шартномани имзоланди.

Шартнома бўйича жойларда қандай тадбирлар қилинаётганлиги мунтазам ўрганиб борилади. Зеро, маҳалланинг гуллаб-яшнаши умумхалқ иши. Зеро, «Обод маҳалла йили» муносабати билан ўтказиладиган тадбирларда фаол иштирок этиш барчанинг муқаддас бурчи.

Шартномани имзолашга бағишланган тадбирда Тошкент вилоят партия кенгашининг биринчи котиби С.Аъзамов ва «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент вилоят бўлимининг раиси Т.Миркомилов сўзга чиқдилар.

М.ҚОРАБОЕВА,
Тошкент вилояти

Қорақалпоғистон

«УЗОҒИМИЗ ЯҚИН БЎЛДИ!»

«Обод маҳалла йили»нинг дастлабки ҳафталариданоқ Қорақалпоғистонда ҳам аҳолини ижтимоий ҳимоялашга катта эътибор қаратилмоқда.

Куни кеча «Қонликўл» ширкатлар уюшмасининг Наврўз маҳалласида 50 беморга хизмат кўрсатувчи врачлик пункти иш бошлади. Эндиликда аҳоли 25 километр йўл юриб, Қонликўл тумани марказидаги шифо масканларига қатнов машаққатидан қутилишди. Врачлик пунктида 10 нафар малакали шифокорлар хизмат кўрсатмоқда. Энг замонавий тиббий асбоб-ускуналар ўрнатилган.

Худди шундай врачлик пункти экологик офат маркази Мўйноқ туманидаги Мадели овул фуқаролар йиғини марказида ҳам фойдаланишга топширилди.

Асилбек ИСКАНДАРОВ,
«Mahalla» мухбири.

Йил танлови

«ОБОД МАҲАЛЛА – ОЗОД ВАТАН ТАЯНЧИ»

Республика Ёзувчилар уюшмаси Қашқадарё вилояти бўлими, вилоят хотин-қизлар қўмитаси, ўрта-махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси, «Маҳалла» ва «Наврўз» жамғармалари вилоят бўлимлари Обод маҳалла йили ҳамда Республика Мустақиллигининг 12 йиллиги муносабати билан «Обод маҳалла - озод Ватан таянчи» мавзуида энг яхши асарлар кўрик-танловини ўтказишга қарор қилишди.

Кўрик-танловда вилоятдаги барча ижодкорлар мазкур мавзудаги шеърий, насрий, драматик асарлари, публицистик мақолалари билан қатнашишлари мумкин.

Ғолиблар учун 50 минг сўм миқдорида биринчи, 35 минг сўмлик иккинчи ва 20 минг сўмлик учинчи мукофотлар белгиланди. Бундан ташқари фаол иштирокчилар рағбатлантирувчи мукофотлар билан тақдирланадилар.

Танлов Конституция куни - 8 декабрь арафасида аниқланади.

Э. ҚУРБОНОВ.

Муносабат «Mahalla»ни ўқигач...

ДОЛЗАРБ МАВЗУ ЭКАН...

Иш юзасидан маҳалламиз идорасига борган эдим, «Mahalla» газеталари тўпламига кўзим тушди.

Газеталарни қизиқиб кўриб чиқа бошладим. Кутлибека Раҳимбоеванинг «Кийиниш ўта шахсий иш, аммо ўта умумий ҳодиса» мақоласини кўриб севиниб кетдим. Котиба қиздан газетани қайтариб бериш шарти билан олиб кетдим. Уйда келин-қизларимга, қўни-қўшниларимга ўқиб бердим. Аёлларимиз шарму ҳаёси, одобига оид бу мақола менда катта таассурот қолдирди.

Санталятхон РАҲМОНОВА,
Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги Кўйлиқ ота маҳалласи.

- Ҳимоячи акаларимнинг байрами экан, бобо!

2 саҳифада
* Истиқболда бизни Наврўз кутмоқда!
* Ваъдага вафо обрў келтирур

3 саҳифада
* Сочлар оқарганда нени эслаймиз?
* Бебош отани болалари тарбиялади.

4 саҳифада
* Мудҳиш кунга айланган туғилган кун...
* «Момом ўгитини қизимга айтдим»

Mahalla

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва Ахборот Агентлиги

00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили:
Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-26.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

КУЛОЛЛИК МАҲАЛЛАСИДА ГУЗАР ҚУРИЛДИ

Кулоллик Шаҳрисабздаги энг қадимий маҳаллалардан бири. Бу ерда одамлар азалдан кулоллик ҳунари билан шуғулланиб келишган. Маҳаллада Кулоллик, Ёйилма, Қундузак, Касан-Амир, Наматон, Каккон кўчалари ҳанузгача сақланиб қолган. Маҳаллада 536 та хонадон бор.

- Маҳалла гузарини қуришга ўтган йил охирларида киришгандик, - дейди фуқаролар йиғини раиси Саломат Зубайдуллаева. - Бизга ҳомийлик қилаётган Азим Зайниддинов раҳбарлигидаги «Хисораксувқурилиш» трести жамоаси қурилиш материалларини етказиб берди. Ҳашар йўли билан каттагина гузарни барпо этдик. Кенг саҳнли ҳовлида маҳалла оқсоқоли, посбон, тарбиячи, маънавият ва маърифат хоналари, милиция таянч пункти қуриб битказилди. Ҳозир бу жой энг кўркам ва гавжум, ўз-ўзини бошқариш марказига айланган.

Қаршибой БЕРДИЕВ.
Қашқадарё вилояти.

«ЭКОСАН» ПОЕЗДИ МАҲАЛЛАГА

Экологик муаммоларни ҳал этиш, табиий заҳиралардан оқилона фойдаланиш, санитария ва гигиена маданиятини оширишда маҳалланинг катта салоҳиятини ҳисобга олган ҳолда «Экосан» халқаро жамғармаси «Экосан маҳаллада» мақсадли дастурини амалга оширишни бошлади.

Дастурга биноан 2003 йилда маҳаллаларни ободонлаштириш учун қўшимча маблағлар ажратиш, экологик жиҳатдан нобоп бўлган минтақалар аҳолисига инсонпарварлик ёрдамларини кўрсатиш учун хорижий сармояларни жалб этиш мақсадида, «Энг обод маҳалла» республика экологик танлови ўтказилади. Бунда асосан сув, газ ва электрни тежаш, томорқа ерларидан унумли фойдаланиш, хонадонлардаги чиқиндиларни камайтириш чора-тадбирлари, маҳалланинг намунавий санитар ҳолатига аҳамият қаратилади. Маҳаллаларнинг ижтимоий-экологик ҳолатига салбий таъсир кўрсатувчи корхона ва объектлар устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш, шунингдек, маҳаллаларда «Аёл ва экология» дастурини амалга ошириш, «Маҳаллада экологик маданият» мавзуида учрашувлар ташкил қилиш, экологик нобоп минтақаларга «Экосан» саломатлик поездлари орқали инсонпарварлик ёрдамларини юбориш, байрамлар олдидан маҳаллаларда экологик ҳашарлар ташкил қилиш тадбирлари амалга оширилади.

- Дастурга кўра, жорий йилнинг январь ойида Қорақалпоғистон Республикасининг маҳаллалари аҳолиси учун навбатдаги «Экосан» саломатлик поездини жўнатиш масаласи муҳокама этилди, - деди жамғарма раиси Ю.Шодиметов. - Мазкур «Саломатлик поезди» қишлоқлар аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида сув чиқарувчи насосларни элтиб беради. Бу Эрон ҳукумати томонидан жамғарма орқали Оролбўйи минтақасига туҳфа этилган насосларнинг дастлабки туркуми бўлиб, қиймати 35 минг АҚШ долларини ташкил этади.

«Туркистон-пресс»

ОБОДНОМА

Расул РАҲМОНОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ОБОД ҚИЛГАН – БЎЛАР

Улуғвор «Обод маҳалла» ғояси халқимизнинг дилида етилган, фикр-ўйида пишган ҳаётий иродасининг фозилона рўёси бўлди. Шу боис ҳам у бугун бутун мамлакатимиз бўйлаб, замондошларимиз томонидан қўллаб-қувватланиб кутиб олинди. Ушбу оқилона, янги кириб келган йилнинг қут-баракали келишидан дарак берувчи хушхабардан ҳаммадан кўра кўпроқ рағбатланган маҳалла оқсоқоллари, фаоллари, жамоатчи жонкуярлар қамишдан бел боғлаб ташкилий, бунёдкорлик ишига киришиб кетдилар.

«Mahalla» газетаси ҳам ушбу мавзуни ҳар томонлама уйғун, кенг, мунтазам ёритиб бориш мақсадида «Ободнома» рукнини очишга азм қилди.

Таҳририят барча газетхонларни мазкур рукннинг мазмунли, фойдали, қизиқарли бўлишида фаол қатнашишга чорлайди. Кичик хабардан бошлаб, йирик асарларгача «Mahalla» газетасига ижод намуналарини юбориб, фаол, муттасил қатнашган муштарийларни «Обод маҳалла йили» якуни бўйича қиммат баҳо армуғонлар кутади.

Азиз маҳалладошлар! Келинг, гапни «Обод», «Обод маҳалла» сўзларининг маъно-мазмуни, моҳиятидан бошлайлик.

Албатта бу гап, фақат маҳаллада фаолият кўрсатувчи жамоатчиларга тааллуқли бўлмай деярли барча соҳа кишиларига, турли касб эгаларига тегишлидир. Президентимиз Ислом Каримов урғу бериб, таъкидлаганларидек унинг маъноси беададдир: «Аввало, шуни айтиш керакки, «обод» деган сўз, «обод маҳалла» деган ибора замирида теран маъно бор.

Обод деганда, халқимиз, миллатимиз нафақат кўркам ва чиройли, шу билаш бирга, айнан тинчлик ва осойишталик, ўзаро меҳр-оқибат, аҳиллик, қут-барака ҳукмрон бўлган жойларни тасаввур қилади».

Маҳаллаларда халқимизнинг бой, сермазмун, кўп қиррали маданий меросидан мақсадга мувофиқ тарзда фойдаланиш ҳам «Обод маҳалла йили»нинг асосий мақсадларидан бўлиши лозим. Ҳукуматимиз ҳам одамларни яхшиликка рағбатлантириш, ўз эзгу ғояларини омма томонидан қўллаб-қувватланишига эришиш, айни вақтда ҳар бир фуқаронинг қобилиятини намоён қилиш учун ғоят кенг имконият яратиб беришни ихтиёр этар экан, уларнинг ҳаётини маънавий жиҳатдан бой, мазмунли қилиш мақсадини ўйлар экан ушбу масалага катта эътибор бериб келади. Бинобарин биз маҳаллаларда бу соҳада ижобий самаралар сари туб ўзгаришларга эришишни, маданий-тарбиявий, маънавий-маърифий ишни шундай ташкил этишимиз керакки, бу тадбир маҳалла аҳлининг маънавий эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондирадиган, уларнинг манфаатларига мос келадиган бўлсин. Шарқ халқлари, жумладан Марказий Осиё халқлари, хусусан ўзбек миллатимиз томонидан неча-неча асрлардан буён кенг нишонланиб келинган энг ёрқин ва табаррук, шод-хуррамлик байрами собиқ шўролар даврида халқларнинг тарихий қадриятлари сифатида давлат томонидан эътиборга олинмай, таъқиб қилинган бу гўзал байрам Наврўз 1990 йилдан бошлаб, Ўзбекистон ҳукуматининг фармонига мувофиқ халқ байрами сифатида нишонланадиган бўлди ва 21 март куни дам олиш куни деб белгиланди. Милоддан аввалги VI-V асрларда Аҳоманийлар даврида бошланган Наврўз байрамида кўчатлар ўтқазилган, кўчалар, ариқлар тозаланиб, ҳашарлар уюштирилган, ҳаммаёқ озода, покиза этилган. Наврўзга атаб янги кийимлар тикканлар, ота-она, қарияларга сарпо тайёрлаганлар. Байрам кунлари ҳар хил ширинликлар, сумалак, ҳалим, турли кўкатлардан таомлар пиширилган.

Наврўз кишилар руҳини кўтариш, хуш кайфият бағишлаш, маънавий, маданий савиясини ошириш, одамларнинг бир-бирларига бўлган меҳрларини тоблаш, ҳамжиҳатликка чорлаш омили бўлган.

Турли оммавий ўйинлар, пойга мусобақалари, боғларда сайллар, гузарларда, жойларда санъаткорлар, шоир-ёзувчиларнинг чиқишлари уюштирилган. Ота-оналардан, қариндош-уруғлардан, устозлардан, пенсонер ҳамкасблардан, нафақахўрлардан хабар олинган, ёру биродарларникига меҳмонга борилган. Гап-гаштаклар ўтказилган.

Наврўз кунлари, муқаддас ҳайит кунларидагидек гина-кудратлар унутилиб, кишилар ярашиб, яхшиликка интилиб келадилар. Етим-есирларга, ногиронларга ёрдам бериб марҳумлар қабрларини зиёрат қилиб, тартибга солганлар.

Наврўзга атаб қўшиқлар ижод этилган.

Наврўз байрами ҳар бир жойда, ҳар бир маҳаллада маълум бир кўринишда албатта нишонланган, ҳар бир ернинг табиий шароитларидан келиб чиққан расм-русмлар билан уйғунлаштирилган. Халқимиз, илк баҳорда ҳамма-ҳаммани - янги умид, қут-барака, ҳаётга муҳаббат туйғуси билан баҳраманд этган, ҳамма-ҳаммани янги орзулар даракчиси, бахт-саодат хабарчиси сифатида омонликка чорлаганлар. Ҳаёт нашидасидан ётиб қолганларни ҳам, болалари орқали даста-даста бойчечаклар териб, тўп-тўп бўлиб, уйма-уй юриб, қўшиқ билан қишдан эсон-омон чиқиб, янги баҳор мавсуми кириб келганига шукроналар келтириб, кўзларида қувонч ёшларини жилолантириб умрларига умр қўшганлар, турли совғалар улашиб дилларини обод этганлар. Ҳамиша Наврўз катта халқ сайили, уни ўтказиш учун, тарихда ҳеч қандай маблағ йиғилмаган. Халқ бу шодиёна тантаналарини ўз фаолияти ва ижоди билан эркин байрам қилган. Одамларда бу байрамни нишонлашга кучли қизиқиш уйғота олган маҳалла раиси ўз мақсадига етади.

Шундай экан, ҳа демай ушбу таъсирли воситадан бу йил ҳам барча маҳалла бирдай самарали фойдаланади деб ишонамиз.

Афсуски, баъзи маҳаллалар, нафақат Наврўз, умуман қадриятлар орқали одамлар кўнглини обод қилишни эсдан чиқарадилар. Ёки оддийгина, бир қозонда палов дамлаб тарқатиш билан чегараланиб, мақтаниб юрадилар. Байрамларни ташкилий жиҳатдан юксак савияда ўтказиш устида бош қотирмайдилар.

Мустақиллик даврида миллий анъана ва илғор урф-одатларни ривожлантириш учун кенг йўл очиб берилди. Бироқ ажойиб шароит ва имкониятлардан етарли ва тўкис фойдалана олмаяпмиз.

Биргина Наврўз мисолида кўринадики, халқ байрамини ўтказмай, озгина ташкилий ишдан қочиб, четда қолган маҳалла раиси, фаоллари кўп нарсани ютқазади. Одамларнинг кўнглини обод этиб, ғам-надоматларини, ташвишларини унутишга, уришганларни яраштиришга имкон берадиган ажойиб воситадан бебаҳра қоладилар.

Маҳалла саркорлари, умид қиламизки, «Обод маҳалла йили»да байрамлар моҳияти, мазмуни ва йўналишларини халқимизнинг энг яхши анъаналари, одатлари ва фазилатларини, меҳнатга бўлган муҳаббатини, ватанпарварлик, элсеварлик, ҳамжиҳатлик каби ажойиб хислатларини оқилона жамлаш ва ривожлантиришга қаратадилар ва бунга муяссар бўладилар.

Бу яхши ишнинг андозасини Истиқлол йилларида Президентимиз Ислом Каримовнинг Мустақиллик, Наврўз байрамларида, элулусни янги зафарларга, салобатли бунёдкорликларга рағбатлантирувчи табрик сўзларида яққол кўришимиз мумкин. Бундай умумхалқ байрамлари Ўзбекистоннинг барча шаҳар ва қишлоқларида, туман марказларида, тоғ ва чўл яйловларида ҳам ташкилий равишда ўтказиб келинаётгани ҳаммамизга маълум.

Тўғри, бундай анъанавий байрамлар барча маҳаллаларда бир хил руҳда, эзгу мақсадда ўтказилгани ҳолда, турлича шаклда ташкил этилиши табиий. Чунки, тантаналар ҳар бир маҳалланинг шарт-шароити, ўзига хос одатлари, имкониятларига боғлиқ. Бинобарин, мавжуд шундай имконият ва шароитларни, маҳалла аҳли учун қулайлик ҳам осонликларини, манфаат ва таъсирни эътиборга олиб иш кўриш фойдалидир.

Ўзбекистон «Mahalla» хайрия жамғармаси бу соҳадаги тажрибаларни ўрганиб, анъанавий байрамларни замон талаблари даражасида бойитиб, умумлаштириб, услубий, намунавий қўлланмалар тарзида оммалаштиришга маъсулдир.

«Обод маҳалла» тимсолида ҳар қайси инсон, ҳар қайси хонадон, бутун давлат ва жамият ҳаёти олдида турган, ўз ечимини кутаётган долзарб масалаларни, вазифаларни кўз ўнгимизга келтиришимиз керак. «Обод маҳалла» деганда юз фоиз халқимиз яшаб, умргузаронлик қиладиган маҳалла қиёфасида ҳеч кимдан кам бўлмаган, келажаги буюк диёримизнинг тўлақонли ёрқин жамолини, имкониятини, куч-қудратини моҳиятан тасаввур этишимиз даркор.Обод маҳалла, обод, адолатли, фуқаролик, жамияти, ҳуқуқи, демократик давлатимиз истиқболида ривожланган Европа мамлакатлари маданияти, санъатидан, обод ва чароғон шаҳарларидан қолишмайдиган жаннатмонанд масканларини, илм-фаннинг тараққиётини ўйлашимиз лозим. Халқимизнинг қуёшнинг иссиғи демай, қишнинг совуғи демай кеча ва кундуз ишлаб, қанча қийинчиликлар билан етиширган қимматбаҳо ўз хомашёларини Европанинг арзимаган саноат молига, дастгоҳларига алмаштирилишига янада кўпроқ куйинишимиз вожиб. Бу борадаги саъй-ҳаракатларнинг янада самарали бўлишини кўзлашимиз, миллий саноатни, илм-фанни ривожлантириш зарурлигига эътиборни қаратишимиз зарур. Маҳаллалар фаолиятида эътибор беришимиз лозим бўлган обод сўзининг тафсили, шарҳи бундан ҳам кўп.

Мақсад улки, ҳар бир маҳалла раиси ва унинг атрофидаги фаоллар, уларнинг сарварлари, мутасаддилари зиммаларидаги вазифаларни камолга етказиб бажариш учун, аввало уни яхшилаб, ҳар томонлама тушуниб олиш, сўнг адо этиш учун кеча ва кундуз хизматда бўлсалар, бир соат осойиш олмасалар ҳам кам.

Ҳозирги вақтда республикамизда ҳар томонлама уйғун, мутаносиб, гўзал юксалган инсон тарбияси вазифаси қўйилган.

Ободончилик - қурилиш билан ҳам чамбарчас боғлиқ. Биз ўз атрофимизда чиройли кўчаларни, қулай қўрғонларни, кўркам, пухта уй-жойларни, уй анжомларини ва зебо буюмларни кўришни истаймиз. Зеро миллий анъаналар жуда қизиқтирарли, айниқса манзарали-хунармандчилик санъати бу соҳада катта ёрдам бериши мумкин. Кошинлар, сопол идишлар, гиламлар, сўзаналар, кашталар, ранг-баранг матолар диёримиз табиатининг гўзалликларини, латофатини, жозибасини акс эттириш билан ўзига оҳанграбодек тортиб туради. Бунда ҳам ўз-ўзидан аёнки, «обод» сўзи ҳаёт, маиший турмуш орқали эстетик дидни тарбиялашнинг таъсирчан воситасидир. Эстетик дид эса, ахлоқ эстетикаси, миллий қадриятлар, кишиларнинг бир-бирлари билан бўлган кундалик муомалалари билан узвий боғлиқдир.

Шундай қилиб, «Обод маҳалла» йили ҳар бир Ўзбекистон фуқароси олдига, муҳим вазифаларни қўяди. Бу вазифаларни амалга оширишда, Юртбошимиз таърифлаганидек «маҳалладек идорага тенг келадиган бошқа бирон-бир восита йўқ».

Кўрдикки, «обод» сўзида, «Обод маҳалла йили» замирида Президентимиз уқтириб ўтганларидек, ватанпарварлик ва истиқлол, эркинлик, демократия ва иқтисодиёт, маънавият ва маърифат тушунчалари кўринмас ришталари бир-бирига узвий боғлангандир.

«Mahalla» газетасида «Ободнома» рукнининг очилиши айни муддаодир. Келинг, азизлар ушбу тарихий саҳифани ўз салоҳиятимиз, тажрибамиз билан тўлдириб, келгуси авлодларга маҳалла қиёфасини тўлдирган яна бир умрбоқий йил даврини бойитайлик.

«Чин дилдан ишласанг, одамларга ёрдам берсанг, эл-юрт дуосини оласан!» дерди Тошхон ая бир пайтлар қизига. Мана, Диломхон Рашидова Тошкент вилоятининг Янгийўл туманидаги Иттифоқ маҳалласи оқсоқоли сифатида иш бошлабдики, онасининг ўгитларини унутмайди. Кам бўлмади, одамлар ишончини қозонди.

Суратда: Соғинчли суҳбатлар... Дилором Рашидова (ўнгда) онаси ва синглиси даврасида.
Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

ШАРҚ ЮЛДУЗИнинг Одила раиси

Республикамизда маҳалла оқсоқоли сифатида фаолият юритаётган аёллар унча кўп эмас. Ана шундай аёл оқсоқолларимиздан бири шаҳримиздаги Акмал Икромов тумани Шарқ юлдузи маҳалласини, мана 37 йилдан кўпроқ муддатда бошқариб келаётган Одила опа Умархўжаевадир.

Кўпчилик ташвиши билан яшаш, кўпнинг дардида елиб-югуриш фазилати бу аёлга она сути билан киргандек. Одила опа кўп йиллар халқ хўжалигининг турли соҳаларида самарали фаолият кўрсатди. Қайси лавозимда ишламасин ўз вазифасини аъло даражада бажара олган, эл-юрт ҳурматига сазовор бўлган.

Унинг серқирра қобилияти Шарқ юлдузи маҳалласини бошқарган 37 йиллик фаолиятида айниқса яққол намоён бўлди. Одила опа маҳалла оқсоқоли, хотин-қизларнинг дугонаси, катта-кичик маҳалладошларнинг маслаҳатгўйи.

Унинг бевосита иштирокида ва раҳбарлигида Шарқ юлдузи маҳалласи қурилди. Текис ва равон кўчалар, маҳалла гузари, чойхона, клуб ва бир қатор аҳолига хизмат кўрсатаётган маданий-маиший бинолар барпо этилди.

Одила опа ўзининг бутун фаолияти даврида маҳалла аҳлидан интизомга риоя этишларини талаб қилган. Натижада маҳалла аҳли озодаликка, бурч ва масъулиятларини бажаришга одатланиб қолганлар. Кам таъминланган, кўп болали оилалар, боқувчисиз қолганлар давлат томонидан ажратилган моддий кўмакларни ўз вақтида олмоқдалар. Шу билан бирга улар, газ, сув, электр ҳақларини ва солиқларни ўз вақтида тўлаб келмоқдалар.

Маҳалланинг ёшлари катталар томонидан доимий назоратда. Маҳаллада «Етти қўшни ота-она» тамойилига амал қилинади. Одила опанинг тўғри сўзлиги, ваъдасига вафодорлиги унинг обрўсини ошишига сабабдир. Одила опа Умархўжаеванинг меҳнат фаолияти ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. У киши «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвони ва «Шуҳрат» медали соҳибасидир.

Лаълихон РЎЗИЕВА,
Шарқ юлдузи маҳалласининг фаоли.

Жиззах тажрибаси

МАҲАЛЛАНИНГ ҚУЙИ БЎҒИНИ

Балки кўчабошилар бошқарувини шундай аташ керакдир...

Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонунини ҳаётга татбиқ этиш, ҳудудда яшовчилар билан мутасадди ташкилот ва идоралар ўртасидаги муносабатларни чуқурлаштириш, тартиб-интизом ва осойишталикни таъминлаш ва бошқа ижтимоий тадбирларда фаол иштирок этиб, кўпчилик ишончига сазовор бўляптилар.

Мухбиримиз ана шулар ҳақида батафсилроқ маълумот беришни сўраб, Республика «Маҳалла» жамғармаси Жиззах вилояти бўлими бошқаруви раиси Муқум ҲАСАНОВга мурожаат этди.

Кўча оқсоқоллари ҳақиқатан ҳам маҳалла таянчи эканликларини амалда исботламоқдалар.

- Ўтган йил бошида оқсоқолларнинг сони 1963 нафарни ташкил этган бўлса, бугунга келиб улар 2 минг 445 нафарга етди, - деди у. - Кўча оқсоқоллигига кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган, ҳурмат-эътиборли, обрўли кишилар сайлангани айни муддао бўлди. Улар ўзларининг кўчаларидаги ҳар бир ишдан хабардор, оилавий муаммоларни яхши билади, ёшларга панду насиҳатлар қилишади. Ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш тадбирларига бош бўлишади, тўю-маъракалар уларсиз ўтмайди. Солиқ йиғимлари ва коммунал хизмат тўловларининг ўз муддатида тўланишини назорат қилишаяпти. Кам таъминланган оилаларга ёрдам уюштиришаяпти, юзага келган муаммоларни жойида ҳал этаяптилар. Масалан, биргина пахта йиғим-терими даврида фуқароларни ўз ҳудудларида ҳашарга жалб этишда уларнинг ташкилотчилиги иш берди. Жумладан, Жиззах шаҳридаги Олмазор маҳалласининг кўча оқсоқоли Абдусалом Аҳмедов йиғим-терим пайтида ҳар куни ўзи билан 60-70 нафар теримчининг пахтазорга чиқишини таъминлади. Маҳалла аҳли жами 250 тонна пахта териб, ўз бурчини адо этди. Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Ёки бўлмаса, Ғаллаорол туманидаги Сайфин қишлоғи оқсоқоли Ўрол Шириновни олайлик. У 48-ўрта мактабни табиий газ билан таъминлаш, бино томини ёпиш ишларида бошқош бўлди. Умар Умиров раҳбарлик қилаётган «Маҳалла» жамғармаси Мирзачўл тумани бўлинмаси кўча оқсоқоллари Гагарин шаҳрини гуллар шаҳрига айлантириш ташаббускори бўлдилар. Улар республика «Маҳалла» жамғармасининг ибратли тадбирларини бажаришда ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Фориш туманининг Ўзбекистон маҳалласи футболчилари республика босқичига кўтарилдилар. «Маҳалламиз паҳлавонлари» тадбирида спортчиларимиз республикада учинчи фахрли ўринни эгаллашди. Жиззах шаҳридаги Алишер Навоий номли маҳалла оқсоқоли Фозил Бобомуродов Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан республика кўрик танловида учинчи ўринни эгаллаб, «Фахрий ёрлиқ», қимматбаҳо мукофот билан тақдирланди.

«Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими ҳисоб рақамида маблағ бор. Уни хайрли тадбирлар, шанбаликлар ўтказиш йўли билан топаяпмиз. 2002 йилнинг 21 декабрида Жиззах шаҳрида «Қадрият» пул-буюм ютуқли хайрия лотереясини ўтказдик. Бу маблағлар кўча оқсоқоллари, кам таъминланган оилалар, ёрдамга муҳтож фуқароларга берилмоқда. Бундан ташқари, маҳаллаларимиз ихтиёрида 36 та гузар бор. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган ёрдамчи хўжаликлар мавжуд. Маҳалла марказида тўю-томошалар, юбилейлар, турли тадбирлар ўтказиш йўли билан ҳам даромад топаяпмиз. Уларнинг бир қисми кўчабоши оқсоқолларимизга маош тариқасида берилмоқда.

Президентимиз томонидан 2003 йилни Обод маҳалла йили деб эълон қилиниши кўча оқсоқолларини жуда мамнун этди. Ўзларига бунчалик эътибор берилаётгани, бу ишга шахсан Юртбошимиз Ислом Каримов ғамхўрлик қилаётгани уларни ғоят қувонтирди. Оқсоқолларимиз келгуси йилда эришилган ютуқларни янада кўпайтириш учун барча имкониятларини ишга соладилар. Айни пайтда маҳаллаларга жуда катта имконият берилаётган ва масъулиятли вазифалар юкланаётган экан, бу ишончни улар албатта шараф билан оқлашлари лозим.

Суҳбатдош: Пардабой ТОЖИБОЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Яраштириш комиссиялари фаолиятидан

ОНАЛИК ҲУҚУҚИДАН МАҲРУМ ҚИЛИНМАДИ, АКСИНЧА ОНАЛИК ҲУҚУҚИ МУСТАҲКАМЛАНДИ

Яқинда қишлоқ фуқаролар йиғини номига фуқаро О.Рўзметовдан ариза тушди. Ўз мазмун-моҳиятига кўра у анчайин нозик ва чигалроқ эди.

Унда баён қилинишича, айни пайтда О.Рўзметов беш нафар набирасининг онаси - келини Г.Шомуротовани оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинишини сўраган. Бундан олдин у судга ҳам худди шу мазмунда мурожаат қилган ва суд унинг аризасини атрофлича ўрганиб, ҳал қилиш учун фуқаролар йиғини қошидаги яраштириш комиссиямизга тақдим этганди.

Аризада О.Рўзметов ўғли ҳаётлигида келини уни ҳурмат қилмагани, муттасил жанжал чиқариб келгани, энг муҳими турмуш ўртоғининг таъзиясида ҳам қатнашмаганлигини кўрсатган.

Яраштириш комиссияси бир ой мобайнида ушбу ариза тафсилотларини ўрганди. Қўни-қўшнилар, Г.Шомуротова яшайдиган маҳалланинг кексалари билан суҳбатлар уюштирилди. Бу пайтда марҳум П.Рўзметовнинг кейинги маъракалари давом этаётганди. Г.Шомуротова эса бу маросимларда қатнашмай Қўшкўпир шаҳарчасида яшовчи опаси О.Шомуротованикига кетиб қолганди. Опа-сингил болалардан бирини ўзгаларга бериб юборишни режалаштиришади. Яраштириш комиссиясининг зудлик билан кўрган чоралари туфайли ва ички ишлар ходимлари кўмагида Г.Шомуротова ва унинг болалари уйга қайтариб олиб келинди.

- Мен Пирназарни ҳам, Гавҳархонни ҳам жуда яхши биламан, - деди уруш ва меҳнат фахрийси Қ.Тошметов Яраштириш комиссиясининг 4-маҳаллада ўтказилган йиғилишида. - Анча йиллар бинойидек яшаб келишди. Лекин нима гап ўтган билмадиму, келин турмуш ўртоғининг аза маросимларида қатнашмади. Мана, у энди қилган ишидан пушаймон. Агар биз уни ўз назоратимизга олсак, ишонаманки у яна оилага қайтиб, болаларини ўз тарбиясига олади. Шунинг учун Г.Шомуротовани оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш-қилмаслик масаласини яна бир карра жиддийроқ ўйлаб кўриш керак.

- Мен ҳам шундай фикрдаман, - отахоннинг сўзини қўллаб-қувватлади маҳалла фуқароси К.Назаров. - Ҳаёт бир текис, равон эмас. Гоҳо, ёшлар янглишишади, хато қилишади. Уни оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиб эмас, балки қаттиқ огоҳлантирсак, бу хатоларни бошқа такрорламайди.

Йиғилиш сўнгида Г.Шомуротовага сўз берилди, у қилган ишидан пушаймон эканлигини айтди, «Болаларимни бағримга олиб тарбиялайман» деди.

Маҳаллалардаги Яраштириш комиссиясининг оилалар тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш, ўзаро меҳр-оқибат ришталарини қарор топтиришдаги тарбиявий аҳамияти беқиёс. Комисся иштирокида ўтказилган йиғинлардан маълумки, маҳаллада кишилар бир-бирининг тақдирига лоқайд эмас, аксинча бир-бирларини доимо қўллаб-қувватлайди, йўл-йўриқ кўрсатади. Маҳалланинг обрў-эътибори ҳам шунда-да!

У.ҚИЛИЧЕВ,
Қўшкўпир туманидаги Ших қишлоқ фукаролар йиғини раиси.

УМР ВА ИЖОД ФАСЛЛАРИДА

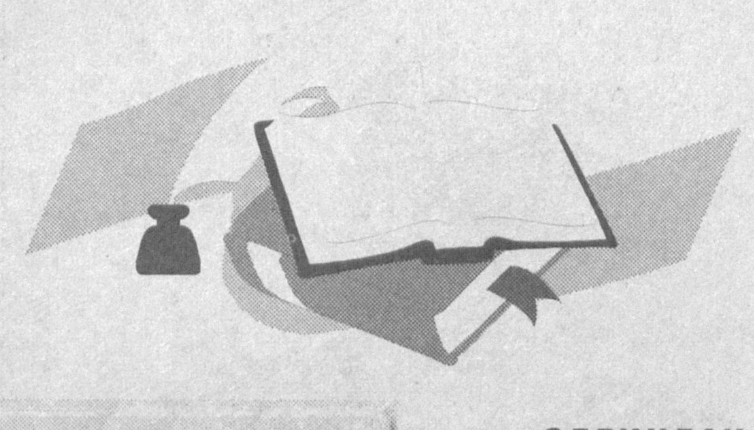

«СОЧГАН УРУҒЛАРИМ УНА БОРАДИ»

Ўзбекистон халқ шоири Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА билан суҳбат

Мен шу тупроқ куйчисиман,
ким айтар: «Тинар!
Қайси бир кун гуллаган
шох мисоли синар».
Ёзаман мен, ернинг оҳи
тина боради,
Сочган уруғларим қийғос
уна боради.

Инсон ҳаётининг бошидаги муҳит умрининг охирига қадар таъсирини ўтказади. Отамни Умматқул боғбон дейишарди. Улфатлари, дўстлари кўп эдики, улар ҳам ўқимишли, сўзлари маънили, суҳбатлари шеърият, ғазалхонлик билан бошланиб, шу билан тугарди. Навоий, Бобур, Бедил... Достонларни ўқиётганда отамнинг овозлари бошқача жаранглаб, кўзлари янада чарақлаб кетарди. Мен ўша достонларга ишонардим, мен ўша дунё билан яшардим. Ишонардимки, Зефунунни енгиб, яна уни ўша жойга ҳоким этиб тайинлаб, ўзи от суриб, узоқларга кетаётган Ҳазрат Алининг отлари учқур, ёллари оловли. Ишонардимки, бу отларнинг елкалари бир элни кўтаради, ёллари бўрондай шовуллайди. Ҳа, болаликнинг ҳайратлари ўлмас экан. Устоз шоиримиз Абдулла Орипов айтгандай, болаликда ҳайратнинг кўзи катта бўларкан.

... Сирдарёнинг сувларига тўш уриб учадиган қалдирғочларини суйиб, офтобида куйиб, тупроғини кўзимга тўтиё қилиб ўсдим. Шу тупроқ шу Ватан куйчисига айландим...

Отамнинг Ражабов бобо деган дўстлари ҳали-ҳали кўз ўнгимда: барваста, юзлари оппоқ нурли, сўзлари қатъий, майин. Уларнинг суҳбатларига Абдураҳмон, Абдимўмин ака деган улфатлари қўшилса, ҳовлимиз тўлиб кетгандай бўларди. Кичкиналигимда отамнинг ёнига суқулиб ўтириб, тингловчиларга қўшилиб, мен ҳам китоб тинглайман. Онам чиқ, десалар ҳам, чиқмайман. Ухлаб қолсам, онам кўтариб, жойимга ётқизиб қўярканлар. Ўшандаёқ дунё ҳақидаги тасаввурларим, ўйларим, орзуларим нақадар оқ, рангли, кенг эди!...

... Ҳаёт қизиқ, эсар экан
сўнгсиз йиллар эпкини,
Чавандозлар кетар экан,
чавандозлар туғилар.
Аммо «тойлар от бўлгунча
юраклар лат бўлар», деб
Онам йўқлар йўқловларда,
сиз ёдига тушганда,
Йиллар оша укаларим
такрорлаб юрар мендек:
«Биз отамдан айрилганмиз
оқ олмалар пишганда»...
(«Оқ олмалар пишганда»).

... Қўмсашлардан ўртанар бағир,
Ўтганларнинг билгани билган.
Мен чавандоз қизиман, ахир,
Ота, отдан эрта айрилган...
(«Қўмсаш»).

Қишлоқдаги еримиз, боғимиз катта эди. У ерда ҳозир укаларим яшашади. Тутзорларни эслайман. Уларнинг охири йўқдай. Тут - мўъжизавий дарахт, кесганлари сайин қасдлашгандай гуркираб ўсаверади. Онамнинг шаҳди, шижоатини кўраман уларда. Онам хўжалигимизнинг агрономи бўлиб ишларди. Ғайратли, босиқ, ўқимишли. Пиллачиликнинг билимдонларидан эди онам... Отимиз бўлгувчи эди, ранги тўқ кўк, пешонасида оппоқ холи бор. Уни отам ҳам, онам ҳам бирдай минишар, қишлоқ, далаларни айланиб келишарди. Онам шунча иш, ташвишларидан ортиб, биз-қизларига рўзғор тутиш, чеварлик, айниқса, гилам тўқиш, дўппи тикишни ўргатардилар. Менга кўпроқ самарқандча жияклар тикиш ёқарди. Шу кичкинагина жиякка шунча чиройли гуллар, нақшлар, исмлар ёзишни-тикишнинг ўзи нафислик эди, бу - жуда нозик иш.

Бир куни онам мен билан Хосият, Турғуной (тоғаларимни қизлари)ни ёнларига чақирдилар. Хонтахтанинг устида қатор қилиб, беш-олтита ироқи дўппилар турарди. Онам: «Мана, буларни сизлар учун тикдим. Ҳалима, қизим, биринчи бўлиб сен танла», - дедилар. Шунда қанчалик севинч билан бошимга ироқи дўппи кийганимни эслайман ҳамон... Энди билсам, онам чин маънодаги АЁЛ эканлар.

ОЛДИМДАН ОҚҚАН СУВ...

Яшамоқ фароғат, яшамоқ азоб
Бекорга эгилмас
Сиздан бошқа кўк.
Кўнгилларин овлаб умрим
бўпти соб,
Сизнинг кетишингиз
хаёлда ҳам йўқ.

Олдимдан оққан сув,
бекадр сувим,
Умрида бир йўраб ёзилмаганим.
Бор туриши шафқат,
бори сир сув
То қуриб қолгунича
сезилмаганим.

Бошқалар ёнимдан
кетмасин депман,
Вақт топиб уларга
борибман тонг, кеч.
Бошқаларга озор
етмасин депман -
Сизга ҳам етишин...
ўйламапман ҳеч.

Бошқаларга чопдим шаҳар,
кентда ман,
Бир қайтариб ё бир
кесатмадингиз.
«Менам ғаниматман,
менам кетаман»
Деб нечун бир бора
эслатмадингиз

Онам-онам-а?!

Отам болалигимдагидай мени кўтариб, боғ оралаб, ашула айтардилар, овозлари ўша-ўша жарангдор, ширин-ширали...

Айлансин қўлинг,
Чакканда гулинг...

Боғимиз чимзор эди. Катта-катта, оппоқ-оппоқ олмалар тўкилиб, сочилиб ётарди.

... Унда-бунда ухлаб қолган
гўдаксахт,
Чимга нақш олмалар
тўкибди дарахт.
Олмаларни ердан
кўтарадир бахт,
Юртим, тўкин боғлар
фасли бу фасл.
(«Бу фасл»).

«Оқ олмалар» китобим, шубҳасизки, ўша кунлар, ўша ўйлар, ўша хотиралар меваси.

***

Ойсара исмли ўртоғим билан партадош эдим, иккимиз қалин, узун сочларимизни иккита қилиб ўриб, орқага ташлаб юрардик. Биз ўтирган партанинг орқасида Султон, Оқил деган синфдошларимиз ўтирарди. Яхши ўқирдик, айниқса, адабиёт, тарих... Ким айтади, деса, ҳамиша қўл кўтарардик. Бир куни доскага чиқаман деб турмоқчи бўлганимни биламан, қаттиқ силтаниб, жойимга ўтириб қолдим. Султон сочларимни партага боғлаб қўйган экан. Синфдошларим-қадрдонларим... Оқил, Раимберди, Берди, Чиннихол, Каромат, Ойсара, Гуласал, Бозор...

Ўртоқларим, менинг
ёшлик жигарбандларим,
Бугун ногоҳ юрак уриб,
«қанисиз», дейман.
Ўтган ҳар кунимга
туташ банду бандларим,
Сиз қайдасиз, бу кун
сизнинг ғамингиз еяман.
(«Ўртоқларим»).

Оқибат, диёнат, меҳр-муҳаббат деганда яна эсимга онам келаверади. Лилия опа дегич татар қўшнимиз бўларди. Онамнинг энг яқин қадрдони эди. Опа-сингилдай эдилар. Лилия опанг ўзбекдан ўтган ўзбек-да, дердилар онам. Очиқ кўнгил, меҳмондўст, оиласи катта, болалари кўп. Бирон-бир жойга бир-бирисиз боришмасди. Йиллар ўтиб, онамни тушунаяпман: кўнглингга яқин одамни топишнинг ўзи қийин, топганингдан сўнг ундан айрилиш ҳам мушкул экан.

Шу қароқлар бўлди менга кўз,
Шу қароқлар тил.
Қарздормиз улардан бесўз,
Эй, мастона дил!
Отларининг қулоқлари
орасидан шўх
Беҳиштли шамоли
Эсган шамол мисол
чавандозларим,
Сиздан бир нафас ҳам
айрилганим йўқ.
Қаҳратонда ҳам,
Кўнгли ёзларим!
(«Ҳамқишлоқларим»).

Мана, отам ўтди, онам ўтди бу дунёдан. Момоларимиз айтишгандай балким улар чиндан ҳам чин дунёга кетишгандир... Қизиқ, бугун бормиз, эртага йўқ... Гўёки ҳеч ҳам дунёга келмагандай...

Ўйлайман, одамзод бир-бирини тушуниб, бир-бирига пешвоз чиқиб яшаши ҳам ғанимат экан. Шарқ донишмандлигини қаранг: ўғлини-отам, қизини-онам деб суяди. Отасини-қиблагоҳим, онасини-саждагоҳим деб билади. Отасининг дўстларини кўрганда отдан тушади. Онасининг қадрдонларини кўрганда ўрнидан туради...

***

МУМТОЗ АДАБИЁТ... Ҳамма замонда ҳам энг замонавий адабиёт бўлиб қолаверади. Классика - бизнинг манбаимиз, асосимиз. Ижодда бошқа таъсир, бошқа озуғлар классиканинг ўрнини босолмайди. Уларнинг ҳар бири хусусида тўлқинланиб, узоқ, катта ишқ билан гапириш мумкин. Кимдан бошлаймиз, Бобурданми...

Ёз фасли, ёр васли,
дўстларнинг суҳбати,
Шеър баҳси, ишқ дарди,
боданинг кайфияти.
Ёз фаслида чоғир
ичмоқнинг ўзга холи бор,
Кимга бу нашъа муяссар
бўлса бордир давлати.
Ёки Огаҳийданми...

Бу кунларда менинг дилимга кўпроқ Бедил яқин...

***

Фоний бўлсам-да,
бақо шул ердадир,
Бахти кулфат мутлоқо
шул ердадир.

Ўз дилимни тарк этиб
кетгум қаён,
Бор умид, бор муддао
шул ердадир.

Покдил, хуррам яша
борлиқ аро,
Гарчи хусни бевафо
шул ердадир.

Йўқ бунингдек фазлу
нуқсон, изла минг,
Минг саодат, минг бало
шул ердадир.

Зорман, дийдорга
элтар корвон,
Қўнғироғидан садо
шул ердадир.

Кетди дўстлар,
ўп оёғин гардини,
Ассалому алвидо шул ердадур.

Еткали васлингга
Бедил дод этар,
Додига етгил, нидо
шул ердадир.

«Шул ер» хусусида бундан хушнафасроқ, бундан янгироқ, ранггинроқ замонавийроқ шеър борми? Бу асарлар йиллар, асрлар оша қадри, баҳоси ошиб бораверадиган ганжу гавҳарларимиз бизнинг.

Бизлар бошловчи эмас, давомчиларимиз, - дейди Хитой файласуфи Конфуций. Бизлар ҳам ана шу йўлнинг давомчиларимиз. Оналаримиздан оналик-мерос, боболаримиздан-бахшилик.

***

Устозларим... Устозлар! Энг аввало бу-ҳаётим, босиб ўтаётган йўлим. Мени шу йўлга ғазалхон юраги билан солган отам, меҳрибон қўли билан умримни силаган онам... Мактабдаги муаллимларим - Тўрақул ака, Акром ака (синф раҳбаримиз), Маҳфуза опа, Зоя Ҳабибовна... Университетдаги устозларим - Тўғон Эрназаров, Анвар Каримов, Тоҳир Пидаев, Назира опа, Бегали Қосимов, Омон Мадаев, Абдуғафур Расуловлар... Биринчи курсдалигимда «Илк муҳаббат» номли биринчи китобим нашрдан чиқди. Илк муҳаббат...

Оқарганда сочлар эслаймиз,
Сархуш баҳор, куз ўтганини.
Кимларнидир рад этганмиз биз,
Кимлар бизни рад этганини.

***

Энг катта устозларим-китоблар. Олий таҳсил (Адабиёт институти қошида) даврида Александр Межиров (семинар раҳбаримиз) рус шоири ўз дарсида:

- Битта ўқ. Шу ҳақда ким нима дея олади? - деб қолди. Кейинги семинарга ҳамма шу ҳақдаги шеърлар билан келди. Менинг «Ўқ ҳақидаги олти шеър»им ҳам ўшанда ёзилган.

***

Ошкор айтганларнинг
кўкси бўлсин тоғ,
Ошкор айтганларга
менинг ҳурматим.
Чорак аср яшаб
номарднинг бироқ,
Бир ошкор қилмишини
кўрмадим.
(«Ўқ ҳақида олти шеър»дан).

***

Севимли оилам, беш фарзанд, беш набирам бор. Ҳар бири ўз йўлини танлади, уларнинг бахтини кўриб, бахтлиман. Улар билан бағрим тўкис, бутун. Анваржон исмли тўнғич набирамда шеъриятга ихлос, меҳр, иштиёқ кўраман. Буни вақт кўрсатади, албатта. Аллоҳ умидларимизнинг ижобатини берсин. Анваржон шеъриятга яқин келаётганга ўхшайди. Илоҳим, бу йўлда уни Аллоҳ қўлласин.

Ойгул СУЮНДИҚОВА
ёзиб олди.

Олам турфа

НОЗИКТАЪБ ва ЭҲТИРОСЛИ

Ўн иккита ҳайвон номлари билан аталган 12 йиллик даврий мучал йил ҳисоби ўзига хос хусусиятга эга.

Бу йил ҳисоби айрим ҳайвонларга эътиқод қилиш натижасида келиб чиққан. Бу қадимий одат япон мучалининг юзага келишида ҳам ўз ифодасини топган. Айтишларича, янги йил арафасида Будда дунёдаги барча ҳайвонларни чақирибди. Ҳурмат-эҳтиромини кўрсатиш учун унинг ҳузурига келадиганларнинг ҳар бирига совға улашишни ва биттадан йил беришни ваъда қилибдики, бундан кейин йиллар ўша ҳайвоннинг номи билан аталадиган бўлибди.

Будданинг олдига атиги 12 та ҳайвон келибди. Улар биттадан ўз йилига эга бўлибди. Жумладан, Қўй йили ҳисоби ҳам белгиланибди. Япон ривоятларида айтилишича, одам қайси ҳайвоннинг йилида туғилган бўлса, ўша ҳайвонга хос хусусиятларга эга бўлар эмиш. Одамнинг феъл-атвори шунга қараб билинармиш. Қўй мучали кишилар намойишкорона хатти-ҳаракатли, нозиктаъб, эҳтиросли. Лекин тушкун кайфиятли, беҳаловат, тортинчоқ, ҳаётда кўп қийналади, аммо қандай йўл топишни билмай, доимо бошқаларга орқа қилади.

Муомаласи майин, лекин табиати инжиқ. Айни вақтда у атрофдагиларга ёқади. Ҳар қандай турмуш тарзига осонгина мослашиб кетаверади. Моддий қийинчилик сезмайди. Ўзидан муҳтожроқ кишиларга жон-жон деб ёрдам беради. Лекин эвазига миннатдорчилик кутмайди. Аксинча миннатдорчилик уни хижолатга солади. Мабодо бундай одам ҳаётини Қуён, Тўнғиз ёки От йилида туғилганлар билан боғласа, бахтли бўлади. Ҳаётининг иккинчи босқичида у, одатда, қийинчиликларга учрайди. Аммо учинчи босқичда осойишталик ва тўкинликка эришади.

«СОЙ» МИ ЁХУД «АРИҚ»

Ўтмишда суғориш иншоотларини тозалаш, таъмирлаш асосан халқ зиммасида бўлган.

Бу жараён мажбурият сифатида амалга оширилган. Ўша даврда суғорма деҳқончилик бажариладиган ҳудудларда каналлар ва суғориш тармоқларининг катта-кичиклигига қараб бир-биридан фарқ қилувчи атамалар қўлланилган. Фарғона водийсида йирик магистрал каналлар «Сой» деб аталган. Андижонсой, Шаҳрихонсой каналларининг Сой деб аталишига сабаб улар ўрни, ҳажми ҳамда оқимининг тезлиги жиҳатидан табиий сойларга ўхшаш. Ўртача ва кичик каналлар эса «ариқ» деб юритилган. Магистрал каналдан ажралиб чиққан катта тармоқ «эна ариқ» деб аталиб, улар бир туман ёки бир неча қишлоқни сув билан таъминлаган. Эна ариқдан кичикроқ ариқлар «Шоҳ-ариқ», улардан сув олган ариқлар эса «қулоқ» ва «лаҳана» деб номланган.

Сувдан фойдаланиш ва ирригация ишларини уюштириш халқ тарафидан сайлаб қўйилган ариқ оқсоқоллари, мироббоши ва кўкбошилар асосий бош канал ва сойлардан катта «эна ариқлар» га ҳамда ундан бошланадиган шаҳарликларга сув тақсимлаш устидан назорат ўрнатишган.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

ЧАҚАРНИНГ ТАДБИРКОРЛАРИ КЎП

Қарши шаҳридаги Чақар маҳалласи ҳозирги кунда энг обод масканлардан бири.

Маҳаллада тадбиркорлар талайгина «Мустақил Диёр» савдо дўкони бошлиғи Зиёдулла Ҳасанов аҳолига хизмат турини кучайтириш мақсадида қўшимча дорихона ва гўшт дўконларини қуриб ишга тушириш арафасида. Юздан ортиқ шогирдларига ўз ҳунарини ўргатган Гулнора опа маҳаллани қўли гул зардўзлардан саналади.

Тадбиркор Нуриллаевлар оиласи эса маҳалла йиғинининг тадбирларига ҳомийлик қилишади. Байрамларда ногирон ва қаровчиси йўқотган оилаларнинг ҳолидан хабар олиб туришади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Гулчеҳра Аҳмедовасиз ўтмайди. Гулчеҳра опа шу маҳаллада яшайди. Ўзининг дилрабо қўшиқлари билан ҳаммани ром этади. Опа бошчилигидаги маҳаллада тузилган «Гулчеҳралар» фольклор-этнографик ансамбли яқинда республика танловида қатнашиб, совринли ўринни олди.

Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Норгул опа Мустафоқулова ҳам тадбиркор ва ташаббускор аёл. У кўп йиллик иш фаолияти давомида яхши ишлари билан одамлар кўнглидан жой олди. Норгул опанинг хизматлари муносиб тақдирланиб, «Шуҳрат» медали олишга муваффақ бўлган. «Обод маҳалла йили»да янги-янги ишларни амалга оширишни режалаштириб турибмиз, - дейди Норгул опа. - Ёшларимизнинг фойдали иш билан шуғулланишларини таъминлаш, тўй-маъракаларни батартиб, камсуқум ўтказиш, хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси фаолиятини кучайтириш ва маҳалла оқсоқоллари билан кенгашиб, маҳалламизнинг янада обод бўлиши йўлида иш юритяпмиз.

Интилганга толе ёр, дейдилар. Қилинган саъй-ҳаракатлар ўз самарасини бериши шубҳасиз.

Ҳалима ТЎРАЕВА,
Қашқадарё вилояти.

БОЛА МУҲАББАТИНИНГ МЎЪЖИЗАСИ

Кўп қатори тинчгина яшаб юрган оила ажралишиб кетдилар. Тинчгина яшарди... Ташқаридан қараганда шундай кўринувчи бу ҳолат алдамчидир.

Уларнинг ажралишига энг аввало ичкилик деган балойи нафснинг қулига айланган ота сабаб бўлди. Яқинда кўрганим ота-болаларнинг шод-хуррам қиёфалари мени ҳам қувонтирган бўлса, ҳам таажжубга солди. Улар билан саломлашиб турганимда Бакирнинг аёли ҳам келиб қолди. Аввалги асабий ҳолатидан асар йўқ. Юз-кўзида, ҳаракатларида мулойимлик, хотиржамлик акс этиб турибди. Йўлимиз бир бўлгани учун гаплашиб бирга кетдик. У ҳайронлигимни бир қарашдаёқ сезган экан. Бу ҳолатни изоҳлаб борди:

Ичиб, кўча-кўйда ағанаб ётадиган Бакирнинг олдига болалари тез-тез келиб туришарди. Аслида у ювош табиатли, бировдан ёрдамини аямайдиган, болаларига меҳрибон киши. Ароқ қудратли нарса-да, одамни бирпасда ҳайвонга айлантириб қўяди. Бадмаст оталари атрофида гирдикапалак бўлиб ётган болаларини ойиси мажбурлаб етаклаб кетарди. Бу ҳолат қалби уйғоқ кишини бепарво қолдириши мумкин эмас. Улар барибир дадаларининг олдига қочиб келардилар. Унинг келишини эшик тагида пойлаб турардилар. Судралиб зўрға келаётган оталарига қараб югуришларини кўрсангиз. «Ҳар кимники ўзига» деб шунга айтсалар керак-да. Отанинг аҳволига қараб бўлмасди. Кийимлари осилган, кир-чир, иркит бир кимсага айланиб бўлганди.

Худди шундай кунларнинг бирида болаларини қидириб келган аёл кўчада бир-бирини суяшиб турган ота-болаларнинг қаршисидан чиқди. Кичик ўғлининг қўлидан тутган ойисига каттаси ялинди:

- Ойи, дадамни ўринларига ётқизиб чиқайлик.

- Ўзи бемалол бориб ёта олади, сен ташвишини қилма, - дея зўрға ғазабини босиб деди аёл.

- Йўқ, йўқ, ўзлари коридорда ётиб қоладилар, коридор совуқ, касал бўлиб қоладилар, - деб дадасига интилди болакай.

Аёл боласига ён бераркан, эрига нафратини яширолмади:

- Кошки сен шу норасидаларнинг меҳрига, муҳаббатига арзисанг?!

Ҳаяллаб қолган ўғлининг орқасидан чиққан аёл ҳўнграб йиғлаганча боласини бағрига босиб турган Бакирнинг қучоғидан ўғлини секин тортиб олди. Болакай беш-олти қадам юриб дадасига қичқирди.

- Дадажон, йиғламанг, биз яна келамиз...

Худди шу куни Бакир биринчи марта уйига ҳушёр қайтганди. Ота-онасининг панду насиҳатлари, ёр-дўстларининг инсофга чақиришларига қарамай оиласининг барбод бўлишига сабаб бўлган ичкиликдан ўзини тиёлмай юрган Бакир бирданига ўзгарди. Болаларнинг меҳри гўё мўъжиза яратди. Бу мўъжизага қараб муборак ҳадисларимизнинг ҳақиқатига яна бир бор имон келтирасиз. «Бир-бирингизга бўлган муҳаббатингизни ошкора айтинг, зеро Аллоҳ муҳаббатли бандаларини севгувчидир». Болаларнинг ошкора муҳаббатлари сабаб барбод бўлган оила қайта тикланди.

Инобат ИБРОҲИМОВА

- Болагинамнинг боласи, қантак ўрик донаси-я! Қарагин, анави қуёнчаям сенга ўхшаш чопоғон экан...
- Вой, бувижонэй, у қуёнмас, кенгуру-ку, ахир!
- Ҳаҳ, билиб турибман, нима деркинсан деб айтдим-да...

Ҳоким ва маҳалла

МЕҲНАТ САМАРАСИ ЮРТ ФАРОВОНЛИГИ

Туман бўйича сўнгги 6 ойда 1500 иш ўрни барпо этилди.

Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани ҳокими Ўрол БОБОҚУЛОВ

- Менинг туман ҳокими вазифасида иш бошлаганимга ҳали кўп бўлгани йўқ, - дейди Ў.Бобоқулов. - Лекин бунга қадар фаолиятимда ўзини ўзи бошқариш органлари, жумладан қишлоқ ва маҳалла оқсоқолларининг роли, маҳаллани жамиятнинг чинакам таянчига айлантириш соҳасида муаммолар билан тўқнашганман. Туманнинг иқтисодий салоҳияти кучайган сари маҳаллаларимиз ҳам обод бўлиб боради. Ўтган йили туман пиллакорлари юқори сифатли хом ашё тайёрлаб, шартнома режасини оширғи билан адо этишди. Ғаллакорларимиз меҳнатини фахр билан тилга олсак арзийди. Бундан беш, олти йил илгари гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтарилган бўлса, эндиликда 60-70 центнерлик маррани эгаллаган ижарачилар кўплаб топилади. Туманда ғалла тайёрлаш шартнома режаси 10 кунда бажарилди. Пахтадан ҳам мўлжалдаги маррамизга етдик.

Ҳоким бўлиш шарафли. Аммо бу вазифанинг масъулияти ҳам жуда залворли. 31009 оилага бирлашган 23836 хўжаликни ташкил этувчи 144348 нафар аҳолини бошқариш, уларнинг қувончи-ю, ташвишларига шерик бўлиш кишидан катта куч ва матонатни, билимдонлик ва ишбилармонлик ва тадбиркорликни талаб қилади. Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани ҳокими Ўрол БОБОҚУЛОВда эса бундай фазилатлар мужассам.

Туманда саноатни ривожлантириш йўлида эришаётган ютуқлар ҳам қувончли бўлмоқда. Ўтган йили 20 миллиард сўмлик саноат моллари ишлаб чиқарилди.

2002 йилда туманда 401 нафар якка тартибдаги ва юридик мақомга эга бўлган тадбиркор рўйхатга олинди. Бу илгаригига нисбатан 4 баровар кўпдир. Уларга тижорат банклари томонидан 900 миллион сўмдан кўпроқ кредит берилди.

«Темур малик» хусусий корхонасининг ўзига 15 миллион сўмлик кредит ажратилган эди. Корхонада терини қайта ишлаш йўлга қўйилди. Натижада ҳозир маҳсулот ишлаб чиқариш тури 300 хилни ташкил этди.

Шўрчи Дон маҳсулотлари ҳиссадорлик жамияти ҳам кенгайтириляпти. Бу ерда мева ва сабзавот маҳсулотлари қайта ишланиб, шиша идишларга қадоқланяпти. Маҳсулот экспорт учун тайёрланмоқда, чет элга жўнатилади. Корхонада янги иш ўринлари очилмоқда. Ҳозиргача 60 нафар йигит ва қизлар корхона ишчилари қаторидан ўрин олди.

Бу ютуқлар маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорликда, астойдил иш олиб борганлигимиз ва қишлоқ ҳамда маҳалла оқсоқолларининг тинимсиз саъй-ҳаракатлари туфайли қўлга киритилмоқда. Шуниси қувончлики, мавжуд саноат, қурилиш, транспорт ва кичик корхоналарнинг 85 фоизи маҳаллалар ҳудудида барпо этилган. Шу жиҳатдан ҳам маҳаллалар - қайноқ меҳнат жабҳасига айланган. Ҳозир туманда 53 маҳалла, 11 қишлоқ фуқаролар йиғинлари фаолият юритмоқда. Умуман олганда раҳбар ходим ҳар бир фуқаро билан юзма-юз мулоқот қилишга жисмонан қодир эмас. Бугунги оқсоқолларимиз ҳар соҳада фаол, фуқароларимизнинг ишончини қозона олган, ҳокимият билан яқиндан ҳамкорлик қила оладиган саводли бўлишлари лозим. Биз ўз ўрнида уларни қўллаб-қувватлашга, истиқболларига чиқишга ҳамиша шаймиз. Бу йил - «Обод маҳалла йили»да маҳаллаларимизнинг фаолиятларини янада кенгайтириш, янги имкониятлар яратиш чора-тадбирларини ҳозирданоқ бошлаб юбордик.

Суҳбатдош:
Омон ШУКУРОВ,
«Mahalla» мухбири.

ОҚСОҚОЛ ҲАҚИДА ИНШО

Яқинда қизим Назокатхон суҳбат орасида «Биз эртага мактабда эркин мавзуда иншо ёзамиз. Мен иншони «Ибратли ҳаёт» деб номламоқчиман. Кох ота маҳалласида узоқ йиллар оқсоқоллик қилган Фазлиддин ота Саъдуллаевнинг ибратли ҳаётини акс эттирмоқчиман. Мактабимиз директори ҳам, у киши ажойиб инсон эдилар дея эсладилар деди. Шундан сўнг қизимга бу инсон ҳақида гапириб бердим.

Фазлиддин ака билан кўп суҳбатда бўлганман. Кўп нарсаларни у кишидан ўрганганман. Фазлиддин аканинг оталари Садриддин қори зиёли ва хушфеъл инсон эди. Оналари Муборак ая эрта ҳаётдан кўз юмиб кетганди. Онасидан ёш етим қолгани учунми, Фазлиддин ака маҳалла аёлларига меҳр билан боқиб, уларнинг ҳоли-аҳволидан доим хабар олиб турарди. Айниқса ёш оилаларга ғамхўрлиги ўзгача эди. Ҳеч бир оила бузилмаса, дерди. Фазлиддин ака республикамизнинг пахтачилик фанига ўзининг улкан ҳиссасини қўшган олим, юқори лавозимларда ишлаганига қарамай, ўзини педагог деб ҳисобларди. Кейинчалик қишлоқ хўжалик институтида проректор бўлиб ишлади.

Фазлиддин аканинг тиниб-тинчимаслиги туфайли маҳалламиз обод бўлди. У кишининг ташаббуси билан, маҳалламизда янги сув шохобчалари ўрнатилди, кўчаларимизга асфалт ётқизилди. Ҳатто мактаб қошида шахмат-шашка тўгарагини ҳам шу инсон ташкил этганди. Фазлиддин ака ҳамма савоб ишларнинг бошида турар эдилар. У киши одамларда яхши инсон сифатида хотира қолдирди.

Эртасига эшитсам, Назокатхон қизим менинг ҳикоям асосида ёзган иншосини ўқитувчисининг илтимоси билан бутун синфга ўқиб берибди. Иншо юқори баҳоланибди. Ўша куни Фазлиддин аканинг руҳи шод бўлган бўлса ажаб эмас.

Яна мен ўйлаб қолдим: балки болаларимизга таълим беришда шу тарзда яъни эркинроқ таълим услубида ёндошишимиз ҳам керакдир.

Зайниддин НАСРИДДИНОВ,
Шайхонтоҳур туманидаги
Коҳ ота маҳалласининг
фуқароси.

Ҳадемай баҳор келади

Бухорода шаҳар кўчалари, боғлар ва хиёбонларни янада ободонлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Бу ишда маҳалла аҳли, етти юзга яқин корхона ва ташкилот жамоаси ҳам фаол иштирок этмоқда.

Шаҳар кўчалари ёқасига баҳорга қадар 15 минг туп қора арча, 7 минг дона қарағай, 30 минг туп мевали дарахт ва 200 минг туп гул кўчати ўтқазиш режалаштирилган.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири

Бараканинг қайтиши

«Бир куни жанжал бўлган уйдан қирқ кун барака қочади» дерди кексалар. «Тўғрилик бор жойда барака ҳам бўлади» дейишарди яна. Шунда ўйлардим, барака нима ўзи? У қаердан пайдо бўлади? Бир куни момомдан бу ҳақда сўрадим. Момом менга шундай ҳикоятни сўзлаб берди:

- Қадимда бир оила яшаган бўлиб, жуда аҳилу иноқ экан. Бу хонадон эгалари сахий, бошқаларга меҳрибон, ўзаро муносабатларда иймонли, диёнатли эканлар. Дастурхонлари доимо тўкин, топган пуллари ўртада экан. Барака ҳам шу уйда булар билан бирга яшаркан. Кунлардан бир куни Барака уй соҳибига шундай дебди:

- Менга рухсат берсангиз бошқа хонадонларниям айланиб келсам...

- Борақол, - дебди уй соҳиби.

Сўнгра Барака хонадон келинининг олдига бориб, ундан ҳам кетишга изн сўрабди. «Барака биз билан кўп йиллар бирга бўлди, мана энди хонадонимиз тинч-фаровон, агар шундай иноқ яшайверсак, бас, Баракани бу уйда ушлаб туриш шартмикин» деб ўйлабди келин ва Баракага «Майли, бароқолгин, сенга кўпдан-кўп раҳмат!» дебди. Барака буларга қўшни бўлган бошқа бир хонадон эшигидан мўралабди ва шу уй эгаларига хурсандчилик келтиришни ният қилибди. Аммо, улар Баракага қиё ҳам боқишмабди. Аксинча, топган пулларини хонадондагиларнинг ҳар бири ўзича совурар, бир-бирлари билан маслаҳатлашиб ўтиришмас экан. Кечқурунлари эса хонадон эгалари бир-бирига аччиқ-аччиқ гапларни гапиришар, болалари бурчакда очнаҳор ухлаб қолишаркан. Барака бу ҳолдан жуда ҳайрон бўлибди ва бу хонадонда унга жой йўқлигини тушунибди. Кейин эса у яна бир хонадон сари йўл олибди. У ерда ҳам худди шунақа аҳволга дуч келибди. Тинч ва осойишта хонадонни излай-излай ҳориган Барака ниҳоят ўзи илгари яшаган уйга қайтиб келибди. Уй соҳиби уни кўриб қувониб кетибди. Келин ҳам уни очиқ юз билан қаршилабди. Шунда ундан сўрашибди: «Барака, сен нега бошқа хонадонларда яшаб қолмадинг?» дейишибди.

- Аҳиллик йўқ уйда менга ҳам жой йўқ, - дебди Барака. - Қаерда ўзаро ҳурмату иззат мустаҳкам бўлса ўша жойда мен ҳам албатта бўламан!

Хонадон эгалари шундан сўнг янаям меҳрли, садоқатли бўла боришибди. Барака ҳам доимо шулар билан бирга бўлибди...

Момом ҳикояни айтиб бўлиб, бизга уқтирардилар: - Болаларим, доимо яшанглар, аҳилу иноқ, бир-бирларингга меҳрли бўлинглар. Шундагина турмушингларда хайру барака ҳам бўлади!

Момомнинг бу ўгитлари ҳаётим давомида менга йўлдош бўлди... Энди бу ўгитларни қизларимга ҳам уқтириб тураман!

Чўлпоной МЕЛИҚЎЗИЕВА

Чоршанба - «Mahalla» куни

Мунажжимлар тавбири

ҚЎЙ (21.03-21.04)

Уй-жой ва кўчмас мулк билан боғлиқ ҳужжатларни расмийлаштириш учун айни кунлар жуда қулайдир. Фақат шошилманг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07)

Серташвиш кунлар ортда қолди деб ўйламанг, шу кунларда бир нечта муаммоларга дуч келасиз.

АРСЛОН (23.07-22.08)

Фарзандлар тарбияси билан боғлиқ ташвишлар сизни бутунлай банд этади. Лекин ортиқча қаттиққўллик ҳам ярамайди.

ПАРИЗОД(23.08-22.09)

Келаси чоршанбага қадар мўлжалингиздаги барча ишларни адо этишга улгурасиз. Шу боис ортиқча шошилманг.

ТАРОЗИ (23.09-22.10)

Шу кунларда соғлиғингиз безовта қилади. Бемаврид тумов анча ишларнинг кейинга қолдирилишига сабаб бўлади.

ЧАЁН (23.10-22.11)

Яқин кишингизга совға танлашда ортиқча пишиқлик қилманг. Шунда оилангиздаги муҳит бузилмайди.

ЎҚОТАР (23.11-21.12)

Кутилмаганда сафарга чиқишингизга тўғри келади. Сафарга барча тадорикларни кўриб чиқишга ҳаракат қилинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ(22.12-19.01)

Меҳмондорчилик баҳонасида бир нечта дўстлар орттирасиз. Келгусидаги фаолиятингизда улар асқотадилар.

ҚОВҒА (20.01-18.02)

Можароли вазиятларда босиқроқ, совуққонроқ бўлмасангиз, энг яқин кишингиз билан анча муддатга аразлашиб қоласиз.

БАЛИҚ (19.02-20.03)

Яқин кунларда катта молиявий қийматга эга бўлган шартнома ва битимларни имзоламай турганингиз маъқул.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06)

Айни кунларда ғайрат-шижоатингиз тўлиб-тошмоқда. Бу ҳолатдан унумли фойдаланинг.

СИГИР(22.0420.05)

Шу кунларда қадрдон дўстларингизни йўқлаб қўймасангиз, кейинчалик уларни умуман тополмай қолишингиз мумкин.

Саломатлик сабоқлари

ШАМОЛЛАШДАН САҚЛАНИНГ

«Йил фасллари ўзига хос бўлган хусусиятлари билан келиши керак. Агар бу мувозанат бузилса, ёмон касалликларнинг кўпайишига сабаб бўлади...»

Абу Али ибн Сино

Шамоллаш - кўпгина касалликларнинг келиб чиқишини тезлаштиради. У бирор аъзонинг совуққа чалиниб касалланиши бўлиб ҳаво ҳароратининг кескин ўзгариши сабабли рўй беради.

Маълумки, юқори нафас йўлларидан ва аъзоларидан ўтган ҳаво ҳиқилдоққа, ундан кейин кекирдакка ўтади. Бу ҳаво уларнинг шиллиқ қаватларини яллиғлаши туфайли турли шамоллаш хасталикларини вужудга келтиради. Булар турига тумов, катар, ангина, ларингит, фарингит, бронхит, йўтал, трахеит, зотилжам, грипп каби хасталиклар киради. Айниқса, куз, қиш, баҳор фаслларида об-ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши сабабли организми жисмоний жиҳатдан бақувват бўлмаган, чиниқмаган, касалланишга мойил ёш болалар ҳамда катталар бу хасталикка кўпроқ чалинадилар.

Шарқ табобатининг султони Абу Али ибн Сино: «Одам ўзини ўраб турган муҳит билан ўзаро мулоқотни бузмаслиги - саломатликни сақлашдаги муҳим омил» эканлигини алоҳида таъкидлаган. Айниқса куз ва қиш ойларида организмнинг қаршилик кучи бундай муҳитга мослашмаган бўлиб, тери томирлари торайди. Натижада, томирларда қон айланиши бузилиб, тери устки қисмида иссиқлик камаяди. Бундай ҳолат тананинг бошқа жойлари, кўпинча, юқори нафас йўллари томирларининг ҳам торайишига олиб келади. Шунингдек, қон томирлари торайиб узоқ муддат давом этса, организмнинг совқотишига қарши курашадиган кучи пасаяди ва организмнинг қон билан таъминланиши ёмонлашади. Терининг устки ва ички тўқималарида ҳарорат пасаяди. Тери тўқималарида ҳароратнинг пасайиши тўқималарнинг артериал қон томирлари орқали кислород билан таъминлашини пасайтиради. Инсон организмидаги энг совуқ-иссиққа таъсирчан аъзо - оёқ ва юқори нафас йўлларидир. Бу аъзолар бир-бири билан узвий боғлиқ бўлиб, агар совуқдан оёқлар совуса, организмда ҳарорат пасайиб бу юқори нафас йўлларига ҳам таъсир қилади. Одатда тумов кишини дастлаб акса уриш, томоқ қирилиши, бурун оқиши, лоҳаслик, кайфиятнинг сўниши, бошнинг оғриши билан кечади. Баъзан тумов ва грипп касаллиги кўз мижжаларининг оғриши, мия гангиши, ҳарорат кўтарилиши ва бошқалар билан кузатилади.

Фойдали маслаҳатлар:

Бемор мутлақо ўзбошимчалик билан ёки бировларнинг кўр-кўрона маслаҳати ёрдамида даволанмаслиги даркор.

Шамоллаган одам оёқларини иссиқ тутиши керак. Хусусан, совуқ вақтларда бошни эҳтиёт қилиш, кучли шамол турганда яхшилаб ўраниб олиш зарур. Кийинадиган кийим енгил, иссиқ ва мавсумбоп бўлиши лозим.

Шамоллашнинг олдини олиш учун 8-10 та наъматак мевасини чойнакка солиб, унга 300 гр. қайнаб турган сув ва 1-2 бўлак қанд солинади ва ҳар куни бир пиёладан ичиб турилади.

Нафас йўллари ва ўпка шамоллаганида ва йўталда қора андиз илдизидан 100 гр олиб, бир литр қайноқ сувга солиб, 15 дақиқа қайнатилади, тиндирилгач, илиқ ҳолда кунига 3 маҳал овқатдан 30 дақиқа олдин ярим пиёладан ичилади.

Ширин анор доналарини сиқиб шарбати олинади. Сўнгра мис идишга солиниб қайнатилади (паст оловда 10 дақиқа). У бурун оқишини тўхтатишга яхши ёрдам беради.

100 гр янчилган ёнғоқ мағзи, 100 гр қирилган олма, 2 та лимон шарбати, бир ош қошиқ тоза асал яхши аралаштирилади ва совутгичда сақланади. Бу восита организм иммунитетини ошириш учун қўлланилади. Катталар кунига 2-3 маҳал овқатдан олдин бир ош қошиқдан, болалар эса бир чой қошиқдан истеъмол қилишлари лозим.

Соғлом бўлай десангиз тўғри ҳаёт кечириш тарзига амал қилиб (овқатланиш, меҳнат қилиш ва дам олиш), асло зарарли одатлар (алкогол, никотин, гиёҳванд моддалар)га ружу қўймаслик шарт.

Сафар МУҲАММАДИЕВ,
доцент.

Сабоқ

ТУҒИЛГАН КУН...

шу куни оиладаги ҳотамтойлик фожеага олиб келди

Қарийб юз кишига мўлжалланган дастурхон безалган. У ўзи билан ўқийдиган синфдошлари, таниш-билишлари, мактаб директори, беш-олтита ўқитувчиларини таклиф этган. Бугун Зафаржон ўн бешга тўлади. Дадаси унга янги «Нексия» машинасини совға қилмоқчи. Ҳамманинг дадаси ҳам бу ёшдаги ўғлига машина совға қила олмайди, албатта.

Кўп йиллардан бери яхшигина топиш-тутишга эга бўлган дадаси бултур жиянчасининг бешик тўйида ҳам 06-маркали «Жигули» совға қилиб юборганди. Маҳаллада шов-шув бўлиб кетган эди, ўшанда. Бугунги воқеани ҳам ўртоқлари кўп йиллар эслаб юришини истайди у. Мана, дастурхонда ҳамма нарса бор.

Зафарнинг ойижониси Холида опа эса ошпаз ва хизматчиларга иш кўрсатиб юрибди. Бирин-кетин Зафарнинг ўртоқлари кириб кела бошлади.

Ҳа, Равшан аканинг бугун қувончи бениҳоя чексиз. Мана, уч қизнинг ичида ўсган биттаю-битта ўғли бугун 15 ёшда, бир-икки йилдан кейин қарабсизки, у ҳам кап-катта йигит. Ўйин-кулги, ҳар хил шўх рақсларга ҳамоҳанг бўлиб ўйнаётган ёшларга қўшилиб кетган Равшан ака ва Холида опа ҳам роса терга ботишди. Дастурхонга кетма-кет тортилаётган овқатларга ўйин кулги билан овора ёшлар қўл уришгани ҳам йўқ. Соат 11 га яқинлашгач эртанги дарсларга тайёргарликни баҳона қилиб ўрнидан турган ўқитувчилар болаларга ҳам тезроқ тантанани тугатишни маслаҳат бериб, эртанги дарсларга кечикмасликни тайинлаганларича даврани тарк этишди. Ўқитувчилар кетганидан сўнг биттаяримта яширинча ичиб, кайф қилиб ўтирган ўқувчилар энди очиқчасига шишаларни очиб қадаҳларга қуйишарди. Равшан ака даврага чиқиб Зафарни 15 ёши билан қутлаб, унга «кичкинагина совға», «Нексия» машинаси ва унинг калитини тантанали равишда топширди. Барча беихтиёр қичқириб юборишди. Баъзи ўртоқлари калитни масрур ушлаб турган Зафарга ҳавас билан, баъзилари ҳасад билан қараб туришар эди. Соат кечки 12 га яқинлашганини кўрган баъзи ўқувчиларнинг бир-иккитаси ўрниларидан туришди. Даврада йигирмага яқин кайфи ошиб қолган синфдош қизлар ва ўғил болалар қолган эди холос.

Зафарнинг яқин ўртоғи бўлган Шуҳрат ҳар сафаргидек яна янги таклифини эълон қилди. Янги Нексияда кўчани бир айланиб келиш истагини билдирди. Бу таклифни бошқалар қувватлашди. Дастлаб бу гапга унамаган Равшан ака уларга узоққа кетмай шу атрофда айланиб келишни тайинлади.

Машинага беш киши ўрнига етти синфдош тиқилиб олишди. Бунгача дадасининг Газ-31 машина ҳайдашни машқ қилиб юрган Зафар Нексияга калитни солиб, катта йўл томон ҳайдаб кетди.

У ўртоқларининг қистовию, шодон қийқириғидан завқланиб, тобора тезликни оширар, машина эса елдек учиб борар эди.

Кўзларига ҳеч нарса кўринмай, машинани елдириб, қичқириб бораётган ўртоқлар бирданига додлаб юборишди. Симёғочга урилган машинанинг ҳеч жойи соғ қолмаган эди.

Эртаси куни барча синфдошлар мактабга эмас, кўзларида ёш билан ўқитувчилари бошчилигида «машъум кун»ни лаънатлаб бўзлаётган хонадонларга бирма-бир кириб, дўстлари билан абадий хайрлашишди.

Марям АҲМЕДОВА

Маҳалла спорти

Тошкент шаҳар Акмал Икромов тумани Шодлик маҳалласи спортчи болалари Турон миллий яккакураши бўйича ўтказилган Республика биринчилигида ажойиб натижаларга эришмоқдалар.

Суратларда:

Педагог-тарбиячи А.АШИРОВ шогирдлари билан;

Курашдан лавҳалар.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидаги «FLEKS» МЧЖи

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри Ҳ. Олимжон майдони 25-уй.

Билмасангиз, билиб олинг!

Истеъмолчи мақбул сифатли ноозиқ овқат маҳсулотни харид қилган кундан эътиборан ўн кун муддат ичида ушбу товар сотиб олинган жойдаги сотувчидан уни айни шундай товарга алмаштириб олишга, бундай товар сотувда бўлмаса пулини қайтариб олишга ҳақли

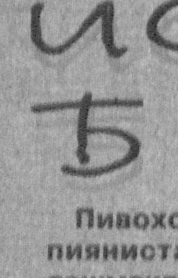

Ўзбекистон Республикаси "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонундан

Mahalla -2003

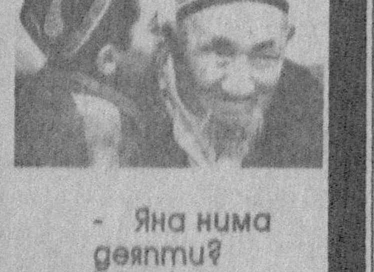

- Яна нима деяпти?
- Обод маҳалла аилида «Mahalla»га обуна бўлишга ҳалиям кеч эмас, - деяпти...

«Mahalla» газетаси жамоаси газетанинг Жиззах вилояти бўйича мухбири Пардабой ТОЖИБОЕВга акаси **Ўрозбой ТОЖИБОЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади

СКАНВОРД+

Эр милицияга қўнғироқ қилиб хотини беш йил аввал йўқолганлиги ҳақида арз қилибди.
—Нега энди арз қиляпсиз.Олдинроқ қаерда эдингиз.
—Биласизми, ўзим ҳам бунга энди ишонаяпман...

Янгисидан бор

Отаси беш яшар ўғлига тушунтиряпти:
— Сен энди анча катта бўлиб қолдинг.Энди шуни билмоғинг керакки, ҳеч қанақа Қорбобо йўқ .Қорбобо мен эдим...
—Биламан, биламан... Лайлак ҳам ўзингиз...

Пивохонада икки пияниста суҳбатлашмоқда
Бири хаёл суриб дебди:
—Тушунмадим, хотиним, бир кружка пиво ичиб соат ўнда кел деганмиди , ёки ўн кружка пиво ичиб бирда кел деганмиди.

Қорни жуда очган меҳмон уй эгасининг ўғлидан секин сўради:
—Сизлар одатда қачон овқатланасизлар?
—Ўзимиз соат бирда, аммо меҳмон келганда бир оз сабр қиламиз.

Mahalla

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Аъзам ГАДОЙБОЕВ,
Акмал САИДОВ,
Нигматилла АБДУЛЛАЕВ,
Бобур АЛИМОВ,
Эркин БОҚИБОЕВ,
Расул РАҲМОНОВ
(бош муҳаррир биринчи ўринбосари),
Рустам ҚОСИМОВ,
Раҳмон ҚЎЧҚОР,
Бахтиёр РИЗАЕВ,
Шуҳрат РИЗАЕВ,
Шавкат ЎРАЗАЕВ,
Таъназберди ҚУРБОНОВ,
Эркин ҒУЛОМОВ.

Масъул котиб: Аслиддин БЎРИЕВ
Саҳифаловчи: Дмитрий ЗВЕРЕВ
Навбатчи: Аброр БЕРДИЕВ

Газета таҳририят компьютерларида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма табоқ.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

6600 нусхада чоп этилди.Буюртма Г-1126 Топширилди–21.00